

STYL

Nové tváře STARÝCH DOMŮ

TEXT: TEREZA NEJEDLÁ

„No jo, vy jste koupili barák, to jste za vodou, kdežto my stavíme od píky,“ zjednodušují často novopečení stavaři na účet majitelů domů z první republiky, kteří se rozhodli pro rekonstrukci. Přitom rekonstruovat starou vilu není ani méně pracné, ani levnější než postavit od základů na zelené louce dům úplně nový. Právě naopak. Přesto je obnova prvorepublikových vil pro mnoho lidí lákavá. Proč?

ZAKOPANÝ NAKLADATEL

Rodina paní Drahy nejprve uvážovala o jiném bydlení. „Měli jsme představu o moderní novostavbě ze skla a chromu, nepřilísí daleko od Prahy, kam manžel denně dojíždí,“ vzpomíná paní domu. „Za žádnou cenu jsme se ovšem, se dvěma malými dětmi, nechtěli stěhovat do neosobního satelitu, kde nic není.“ Dlouho hledali vhodné místo pro stavbu, až během

jednoho víkendů našli přes realitní kancelář funkcionalistickou vilu z roku 1925. Od začátku se rozhodli, že budou zvnějšku plně respektovat původní stavbu a vevnitř ji doplní převážně moderním, ale jednoduchým vybavením. „Dávali jsme velký pozor, jak bude stavba působit navenek,“ vykládá architekt Tomáš Klanc. „Proto když jsme dům zateplovali a rozšířili tak fasádu o deset

centimetrů, proporčně jsme zvětšili také okna a dveře.“ Když si s paní Drahou povídáme v kuchyni, bývalém sklepe a původně snad barokní hospodářské budově, vypráví, jak

Tomáš Klanc navrhl zařízení přizemí, zbytek si paní Draha vymyslela sama

tu při jejich první návštěvě byla dokonce námraza. Nad sklepením pak za první republiky pražský fyzik postavil dvoupatrový rodinný dům. Amaterský botanik vytvořil nejen zimní zahradu pod střechou, kde je dnes rodičovská ložnice, ale i nádhernou venkovní zahradu s jezírkem. Prý se zde pořádaly proslavené party. „Zarostlou zahradu s řadou přestářlých stromů museli hodně prokácet i proto, aby při některé bouřce nespady na dům.“

Po druhém majiteli, nakladateli, zase zbyla obsáhlá knihovna včetně vzácných výtisků českých klasiků. „Zatím leží v krabicích, protože nemám čas je rozřídít a ani kam dát,“ vypráví paní Draha a hned pokračuje: „Dokonce jsme si říkali, jestli na zahradě nebude zakopaný poklad. Jak jsme se potom divili, když zavolala vdova po nakladateli, že by potřebovala přijet něco vykopat – zapomněla tu totiž manželka a ještě někoho z rodiny. Přijela i s pomocníkem, u jezírka vykopali dvě urny a zase zmizeli.“

NAD BEROUNKOU JAKO V HOLLYWOODU

Na první pohled jsem věděla, že je to můj domek pro panenky, dům snů,“ vypráví éterická zrzka, která sama vypadá jako víla. Maya Květný viděla dům v kopci nad Berounkou poprvé v noci. Když se svým mužem přišla na prohlídku, nebylo v zahradě žádné venkovní osvětlení, jen světlo, které přicházelo zevnitř domu. „Přála jsem si dům v kopci, protože jsem z rodného Hollywoodu zvyklá dívat se na věci z výšky, jenže tady jsem navíc cítila i určité kouzlo, které mě přitahovalo. Všechny nutné opravy jsem si sice připouštěla a věděla jsem, že před sebou máme hodně práce i finančně náročnou rekonstrukci, ale už nebylo cesty zpátky.“

Vilku z roku 1939 se rozhodla rekonstruovat s pomocí architekta Adama Jírka, s nímž spolupracovala už dřív. K němu pak přibyl ještě Tomáš Kalhous a Jerry Kozza. „Byla to naše první velká spolupráce, takže bylo hodně důležité, že jsme si sedli i s Mayou, a všechno šlo po-

měrně hladce. Je ovšem pravda, že naši prioritou bylo nechat dost tvůrčího prostoru pro samotnou Mayu i jejího manžela,“ hovoří o začátcích Kozza. Přestavba měla několik fází, i když dům vypadá v podstatě stejně jako na prvním návrhu, což nebývá úplně obvyklé. Základem bylo vykopat spodní část domu z kopce a zpřístupnit tak pro normální život sklep. Z pohledu od řeky pak u pravé zdi přibyla dřevostavba obložená neholbovaným modřínem. Ta navázala na nově otevřené vnitřní prostory původního domu, přičemž obě části dnes spojuje skleněný krček. „Přístavba plně respektuje původní tvar, ale zároveň je tak oddělená stará a nová část, čehož jsme přesně chtěli docílit,“ objasňuje Jerry Kozza. Zároveň se architekti snažili zachovat velkou část původního domu,

Dřevostavba respektuje tvar původního domu. V interiéru ale se objevují především moderní prvky.

vyčistili necitlivé přístavby, jako byla zazděná okna nebo luxfery, a obnovili maximum původních prvků, i když některé dveře třeba vsadili na jiná místa. Vila je obytná zhruba dva roky. „Nejdřív jsem jenom chtěla, abychom měli kam jezdit na léto a aby syn vyrůstal v domě se zahradou, mohl volně jezdit na kole a podobně,“ říká spokojená Maya. „Postupně to ale trávíme čím dál víc času, skoro všechny víkendy a jednou se asi částečně přestěhujeme z Prahy, protože je nám tu jednoduše dobře.“

Maya má ráda středomořskou modrou a oknice v téhle barvě si vyhlédla na cestách

STYI

Průčelí domu je otočené od ulice na vyhlídku

VILA, KDE ŽILA LÍDA BAAROVÁ

Třípatrový dům s průčelím obráceným z ulice a řadou teras je už léta součástí podrobnějších průvodců i popisů doporučených výletů za pražskou architekturou. Původně byl návrh Ladislava Žáka postavený z povahy jako samostatné apartmá pro Lidu Baarovou a z druhé jako plnohodnotný dům jejich rodičů a sestry. V šedesátých letech se dům proměnil ve více bytů a později jej odkoupil tehdejší pražský primátor Ludvík Černý, který tu žil až donedávna.

Dnes už je vila zkolaudovaná

Po rok a půl trvající rekonstrukci se sem za pár dní nastěhují noví majitelé. Dům je okouzlen nejen svou architekturou, ale i skvělým vnitřním uspořádáním. „Máme dvě malé dcery, které chvilku neposedí, proto se nám líbí oddělení prostoru s ložnicí rodičů a dětských pokojů,“ vysvětluje pan Tibor. Naštěstí se tudy za ta léta neprohnała výraznější necitlivá normalistická přestavba, a tak majitelé v čele s architektem Ladislavem Lábusem začali rekonstruovat sice hodně zanedbaný, ale zároveň dobře zachovalý dům. „Například svítidla z chodby sice v sedmdesátých letech někdo vyměnil, ale ta stará dal jen do sklepa, kde se nerozbilo ani sklo,“ říká pan Tibor. Snaha o maximální autentičnost se nakonec

Majitelé se snažili zachovat ducha vily i pomocí nábytku a dalšího vybavení

promítla i na parapetech, garnýžích, koberecích a samozřejmě na nábytku, který si nechali vyrobit na míru, jiný repasovat, a také koupili několik replik. Manželům vyhovovalo nejen původní uspořádání domu, kde se nakonec v podstatě posunulo jen několik dveří a zvětšila garáž, ale také zamýšlený způsob zařízení, jednoduchý a nijak okázalý. „Problém nakonec nenastal vlastně nikde, pod klasicky položenou podlahu jsme mohli zavést topení, a dokonce jsme dostali povolení na památkově chráněné budově provést zateplení,“ pochvaluje si spokojený majitel. „Snad jsme tak alespoň dokázali obnovit Žákovu ideu domu jako stroje na bydlení.“

DO POSLEDNÍHO DETAILU

Karel Bejsta měl tu výhodu, že vilku z třicátých let v Říčanech u Prahy koupil jen rok poté, co se odsud odstěhovala původní majitelka. Kromě domu tak získal i podrobnou dokumentaci, architektonické plány Jana Cibuly (autora stavby), rozkres zahrady a popisy vnitřního zařízení včetně barevnosti interiéru. Dnes si bydlení za Prahou pochvaluje, i když původně měl jiné plány. „Po letech práce v zahraničí jsem chtěl bydlet v centru, kde se pořád něco děje,“ popisuje tehdejší situaci pan Bejsta. V podstatě náhodou, od známých, se pak dozvěděl o zapomenuté vile kousek od říčanského náměstí. A dodává, že to byla láska na první pohled.

Vila včetně zahrady byla v dezoletním stavu, ale přesto prý bylo od začátku jasné, že ji zachovají, natolik osobitá a výjimečná se jim stavba zdála. „Architektury jsem znal ještě z dob vysokoškolských studií, a tak jsem se bez váhání rozhodl jim celou stavbu svěřit.“

Přístavba rozdělila starou terasu na dvě

Obnova je výzva

Sledovat práci **funkcionalistických stavitelů a architektů** ho prý jednoduše baví. Architekt Ladislav Lábus rekonstruoval kromě vily Lidy Baarové například vlastní dům stavitele Paličky.

Bylo těžké pustit se do opravy tak známého domu, jakým je vila Lidy Baarové?

Zadání bylo velmi podobné jako v případě rodinného domu stavitel Paličky, který mimochodem také oba domy spojuje. Přitažlivost zakázky byla ale dána nejen legendárním jménem stavebníka, ale zejména jménem archi-

tekta – Ladislava Žáka, který na sousední Babě realizoval tři domy, patřící k nejhodnotnějším stavbám této osady. U obou staveb bylo velmi zajímavé sledovat rozdíly mezi záměrnými plány a realitou. K dispozici jsme měli původní plány pro stavební povolení z roku 1937 podepsané za stavebníka Lidou Baarovou,

za projektanta arch. Ladislava Žáka a za stavbyvedoucího Ing. Jiřího Paličku a původní kolaudační plány, z téhož roku, podepsané otcem Baarové, vrchním magistrátním ředitelem Karlem Babkou, a Ing. J. Paličkou. Podpis projektanta chybí. V odborné literatuře se uvádí, že se stavebník Babka a architekt Žák během stavby nepohodli, proto není zřejmé, co bylo na stavbě i při řešení zahrady změněno bez vědomí architekta.

Není přesná rekonstrukce pro architekta příliš svazující? Záleží právě na té „přesnosti“ rekonstrukce či renovace. „Přesnou“ renovaci můžete aplikovat pouze ojedinelé, u nejvýznamnějších staveb, jako je například vzorová renovace Loosovy vily. Pokud renovujete hodnotný funkcionalistický rodinný dům pro potřeby současného života, má to svůj půvab. Pro mě se stává výzvou právě umění hledat způsoby a někdy i kompromis-

Červený plot s brankou je zrekonstruovaný podle jediné dochované fotografie

Pražský atelier HŠH Architekti musel vyřešit především jeden zásadní úkol. Stávající dispozice totiž byly pro budoucí rodinu malé. V přízemí domu byly pouze tři obytné místnosti a v patře jedna. Proto se rozhodli přistavět jednu místnost, která rozdělila původní sedmatřicetmetrovou terasu v prvním patře na dvě menší. „Šedesát let se tu nic neopravovalo. Na jednu stranu to byla spousta práce, ale na druhou skvělá věc, protože se zachovala velká část původních prvků včetně některého osvětlení, klik, okenních klíčků nebo vypína-

čů,“ vzpomíná Karel Bejsta. Ty všechny, spolu s okny a dveřmi, nechali repasovat. V přístavbě se ovšem objevily moderní prvky, jako jsou bezrámová okna a kovové dveře.

Snaha o zachování ducha doby se promítla také do interiéru. „Měli jsme velkou výhodu, že jsme předtím bydleli v proslulém zařízeném bytě, a tak jsme se nezatěžovali vlastním nábytkem,“ vypráví pan Bejsta. „A pak? Asi měsíc jsme žili se zahradními plastovými židlemi a stolkem zděděným po dědovi, protože jsme neohodli kupovat věci, které se sem nehodí.“

Dodnes tak do žlutě laděného interiéru shánějí další kousky, někdy po internetu a často ve spolupráci s pražským obchodem Modernista, jehož služby si nemohou vynachválit. Neznámá to ovšem, že by žili jako v muzeu. „To bych opravdu nechtěl. Jen původní barevné rozpisy jsme se nakonec rozhodli neplnit,“ směje se. „Na dnešní dobu byly přece jen trochu divoké.“

V původních rozpisech byly stěny různé vzorované

JK FOTO: ESTER HANUŠKOVÁ

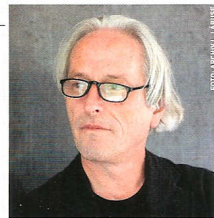

FOTO: ANDRŠKA, L. LABUS

ní řešení, jak dostat historické hodnotě i naplnit novodobé požadavky.

Jaký největší problém na vás při rekonstrukci čekal?

Vlastně jsme se při renovaci funkcionalistických vil setkali s obdobnými problémy. Garáže byly poddimenzované, v podstatě nepoužitelné. Také vstupní partie domů byly malé, zejména u vil levicově orientovaných architektů, jako byli

Stam i Žák. Kuchyně s jídelnami propojovalo pouze podávací okénko, takže pokud nemáte služku, museli byste jídlo nosit přes chodbu.

Vítejte v internet
café Lod'kaAť jste kdekoli,
mějte internet v mobilu!

K připojení na internet už nepotřebujete kabely, počítač ani monitor. Stačí mít chytrý mobil, například **Sony Ericsson W910i již od 995 Kč**. A k hlasovému tarifu si aktivovat ještě datový **O₂** internet v mobilu. Jen za 150 Kč měsíčně tak máte internet ve svém telefonu.

Pro začátek si internet v mobilu můžete vyzkoušet 3 měsíce zdarma.

c@fe

A Telefonica company

O₂

Zvýhodněná cena telefonů platí při uzavření smlouvy na 24 měsíců a při měsíčním plnění vyšší 2 000 Kč. Více informací získáte na www.cz.o2.com a 800 02 02 02.

INZERCE